

Отримано: 19 березня 2025 р.

Прорецензовано: 15 квітня 2025 р.

Прийнято до друку: 23 квітня 2025 р.

email: Olenalysenko8@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9424-350X>

email: k.s.rudnytska@nlu.edu.ua

DOI: [http://doi.org/10.25264/2519-2558-2025-25\(93\)-52-56](http://doi.org/10.25264/2519-2558-2025-25(93)-52-56)

Лисенко О. А., Рудницька К. С. Регіональні мовні ознаки як діалектний доказ у встановленні авторства письмових текстів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2025. Вип. 25(93). С. 52–56.

УДК: 811.111

Лисенко Олена Анатоліївна,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри культурології,
Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого

Рудницька Катерина Святославівна,

студентка,

Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого

РЕГІОНАЛЬНІ МОВНІ ОЗНАКИ ЯК ДІАЛЕКТНИЙ ДОКАЗ У ВСТАНОВЛЕННІ АВТОРСТВА ПИСЬМОВИХ ТЕКСТІВ

У статті проаналізовано регіональні мовні ознаки як важливий діалектний доказ у процесі встановлення авторства письмових текстів. Зазначено, що такий підхід використовується для лінгвістичної експертизи текстів у судовій практиці, зокрема під час розслідування злочинів, у справах про авторське право, встановлення справжності текстів або їх зв'язку з певними особами. З'ясовано, що визначення авторства письмових текстів за допомогою регіональних мовних ознак є важливою складовою лінгвістичної експертизи, яка дозволяє з високою точністю визначити походження автора та його зв'язок із певним регіоном.

Виокремлено методи лексичного, граматичного, стилістичного та статистичного аналізу, які дають змогу детально досліджувати текст, виявляючи мовні елементи, які є характерними для певного географічного регіону. Лексичний аналіз дозволяє виявити діалектизми та запозичення, які вказують на регіональну приналежність автора. Граматичний аналіз фокусується на структурі речень, вживанні специфічних граматичних форм, а стилістичний – на функціональному стилі та емоційному забарвленні мови. Особливо важливим є використання статистичних методів для кількісної оцінки частоти вживання певних мовних елементів, що також може підтвердити регіональну належність тексту. Зроблено висновок, що це дозволяє створити мовний профіль автора та є ключовим для підтвердження або спростування авторства на основі діалектних характеристик.

Ключові слова: регіональні мовні ознаки текстів, діалектний доказ, діалектизм, лінгвістична експертиза, лексичний, фразеологічний, стилістичний, статистичний методи аналізу текстів.

Olena Lysenko,

Associate Professor of the Department of Cultural Studies,
Ph.D. in Philology, Docent,

Yaroslav Mudryi National Law University

Kateryna Rudnytska,

student,

Yaroslav Mudryi National Law University

REGIONAL LANGUAGE SIGNS AS DIALECT EVIDENCE IN ESTABLISHING THE AUTHORITY OF WRITTEN TEXTS

The article analyzes regional linguistic features as an important dialectal evidence in the process of establishing the authorship of written texts. It is noted that this approach is used for linguistic examination of texts in judicial practice, in particular during the investigation of crimes, in copyright cases, establishing the authenticity of texts or their connection with certain individuals. It is found that determining the authorship of written texts using regional linguistic features is an important component of linguistic examination, which allows to determine with high accuracy the origin of the author and his connection with a certain region. The methods of lexical, grammatical, stylistic and statistical analysis are highlighted, which allow to study the text in detail, revealing linguistic elements that are characteristic of a certain geographical region. Lexical analysis allows to identify dialectisms and borrowings that indicate the regional affiliation of the author. Grammatical analysis focuses on sentence structure, the use of specific grammatical forms, and stylistic analysis focuses on the functional style and emotional coloring of language. Of particular importance is the use of statistical methods to quantify the frequency of use of certain linguistic elements, which can also confirm the regional affiliation of the text. It is concluded that this allows creating a linguistic profile of the author and is key to confirming or denying authorship based on dialect characteristics.

Keywords: linguistic features of texts, dialect evidence, dialectism, linguistic expertise, lexical, phraseological, stylistic, statistical methods of text analysis.

Постановка проблеми. Мовні особливості текстів є важливим джерелом інформації для встановлення авторства, особливо у випадках, коли ідентифікація автора має юридичне, наукове чи культурне значення. Одним із ключових аспектів лінгвістичного аналізу є виявлення регіональних мовних ознак, які дозволяють визначити, до якого діалектного середовища належить автор тексту. Такі ознаки формуються під впливом діалектів, що функціонують на певних територіях, і часто відображаються у виборі лексики, синтаксису, морфології та стилістичних особливостях.

Роль регіональних мовних ознак особливо значуща в контексті діалектного доказу – інструмента, який використовується для лінгвістичної експертизи. Застосування такого підходу стає важливим у судовій практиці, зокрема під час розслідування злочинів, у справах про авторське право, встановлення справжності текстів або їх зв'язку з певними особами. Дослідження діалектних рис у письмових текстах дозволяє простежити мовні особливості автора, що є додатковим доказом у спірних правових ситуаціях.

Актуальність дослідження ролі регіональних мовних ознак у встановленні авторства письмових текстів обумовлена потребою в точних й об'єктивних методах лінгвістичного аналізу. У глобалізованому світі, де інформація поширюється швидко, автентичність текстів часто ставиться під сумнів. Визначення автора за мовними характеристиками дозволяє не лише встановити правдивість тексту, але й ідентифікувати його зв'язок із певним мовним середовищем. Особливу значущість ця тема має у правовій сфері, де діалектний доказ може бути вирішальним у справах, пов'язаних із наклепом, авторським правом чи підrobкою документів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній лінгвістиці дослідження ролі мовних особливостей у визначенні авторства письмових текстів привертає увагу багатьох дослідників. Так, М. Богославська вивчає методи судово-лінгвістичної експертизи та ідентифікацію авторства текстів (Богославська, 2009); О. Іванов, В. Шинкаренко, В. Скалозуб, А. Косолапов приділяють увагу визначенню авторства художніх текстів з використанням штучного інтелекту, зокрема для коротких уривків текстів (Іванов, Шинкаренко, Скалозуб, Косолапов, 2023); В. Шинкаренко та І. Демидович вивчають мовні ознаки авторства в природномовних текстах, що важливо для правозастосування (Шинкаренко, Демидович, 2018); А. Калетнік досліджує лінгвістичну доказовість як можливість ідентифікації тексту за характерною ознакою (Калетнік, 2008).

Метою статті є дослідження особливостей регіональних мовних ознак як діалектного доказу у встановленні авторства письмових текстів.

Виклад основного матеріалу. Розвиток сучасної юриспруденції, зокрема криміналістики, вимагає інтеграції новітніх наукових методів, серед яких особливе місце посідає судове авторознавство. Ця галузь базується на застосуванні лінгвістичних знань для ідентифікації автора тексту. Судово-лінгвістична експертиза текстів дозволяє вирішувати ідентифікаційні, класифікаційні, діагностичні та ситуаційні завдання. У межах ідентифікаційних завдань встановлюються авторство тексту відносно конкретної людини, а також тотожність декількох анонімних текстів невідомого автора (Богославська, 2009). Особливого значення набуває аналіз регіональних мовних ознак, які є важливим компонентом встановлення авторства. Такі ознаки можуть слугувати вагомим діалектним доказом у кримінальних та цивільних справах, де авторство тексту відіграє ключову роль. Мовні ознаки, притаманні окремим регіонам, відображаються в граматиці, лексиці, стилістиці та фразеології текстів, що дає змогу експертам виявляти унікальні характеристики мовної манери автора. У практичному аспекті регіональні мовні ознаки виконують кілька важливих функцій.

По-перше, вони дозволяють встановлювати зв'язок між текстом і конкретною особою, яка його створила. Це особливо важливо в судовій практиці, коли необхідно підтвердити або спростувати авторство певного документа.

По-друге, регіональні ознаки можуть слугувати основою для визначення регіонального походження автора. Аналіз граматичних конструкцій, діалектизмів, лексичних варіантів і навіть інтонаційних особливостей може точно вказувати на географічний регіон, у якому формувався мовний стиль автора.

По-третє, такі ознаки дозволяють створити соціально-біографічний портрет особи, що включає рівень її освіти, професійне середовище, знання мов і навіть ступінь володіння літературною нормою. У криміналістиці ці дані стають важливим джерелом інформації під час розслідування справ, де текст виступає як основний доказ.

Завдяки розвитку цифрових технологій можливості аналізу регіональних мовних ознак значно розширилися. Використання лінгвістичних корпусів, програмного забезпечення для стиліметрії та алгоритмів штучного інтелекту дозволяє автоматизувати процес дослідження текстів. Лінгвістичні корпуси містять великі бази текстів, які дають змогу порівнювати мовні характеристики аналізованого тексту із загальноновизнаними нормами або іншими зразками.

Регіональні мовні ознаки охоплюють лексичні, фразеологічні, граматичні, орфографічні, фонетичні та стилістичні особливості, притаманні конкретному мовному середовищу. Ці особливості відображають вплив географічних, історичних, соціокультурних та етнолінгвістичних факторів. Наприклад, фразеологізми, характерні для окремого регіону, можуть вказувати на місце походження або перебування автора тексту. Граматичні конструкції, що порушують загальноприйняті літературні норми, можуть свідчити про рівень освіченості автора або його зв'язок з певною мовною групою. Орфографічні варіації, як-от написання слів відповідно до діалектних норм, також слугують діагностичним інструментом.

Отже, регіональні мовні ознаки є складним і багатомимірним об'єктом для дослідження, а методи їх аналізу охоплюють кілька підходів, які ґрунтуються на лексиці, фразеології, граматиці, стилістиці та статистиці. Кожен із цих методів має свою специфіку та застосовується залежно від поставлених завдань.

Лексичний аналіз є одним із основних інструментів у процесі встановлення авторства письмових текстів, особливо якщо мова йде про використання тексту як діалектного доказу. Цей метод передбачає глибоке вивчення словникового запасу тексту з метою виявлення мовних особливостей, що можуть свідчити про походження або місце проживання автора. Лексичний аналіз дозволяє ідентифікувати діалектизми, регіонально забарвлені слова, а також виявити вплив інших мов, що може бути характерним для прикордонних чи багатомовних регіонів.

Одним із перших етапів лексичного аналізу є виділення діалектизмів у тексті. Під діалектизмами розуміють слова чи вирази, які характерні для певного регіону й не входять до складу загальноновживаної літературної мови. Наприклад, слово «газда», що означає «господар», або «мешти» – «взуття», є типовими для західноукраїнських регіонів. Їх присутність у тексті може слугувати вагомою підказкою щодо географічної прив'язки автора. Зазвичай діалектизми включають як лексичні одиниці (слова), так і сталі вирази, які передають місцевий колорит.

Особливе значення у лексичному аналізі має дослідження неологізмів і запозичень, які можуть свідчити про вплив сусідніх культур на мовну практику автора. У регіонах, що межують із іншими країнами, текст часто містить слова, запозичені з мов сусідніх народів. Наприклад, у західноукраїнських текстах можна зустріти польські, німецькі, угорські запозичення: крамниця (магазин), анцуг (костюм), гешефт (прибуток), рихтовати (лаштувати), шанц (рів), шпунка (булавка) амбрела (парасолля), біциглі (велосипед) (Мартинець, 2019). Ці лексичні елементи відображають історичний і культурний контекст, у якому перебував автор, і можуть слугувати діалектним доказом у криміналістичних чи лінгвістичних експертизах. Лексичний аналіз також включає оцінку частоти використання певних слів і виразів. Наприклад, висока частота вживання діалектизмів у тексті може вказувати на те, що автор проживав у середовищі, де такі слова є звичними. З іншого боку, текст, у якому діалектизми використовуються лише спорадично, може бути написаний людиною, яка знайома

з регіональною мовою, але не використовує її як основну. Це може бути корисним для встановлення не лише місця проживання, але й рівня соціальної інтеграції автора в мовному середовищі.

Крім того, аналіз лексики тексту дозволяє визначити рівень освіченості автора. У текстах освічених авторів зазвичай зустрічається більш розширений словниковий запас, тоді як у текстах людей із нижчим рівнем освіти переважають просторічні слова й вирази. Наприклад, використання складних термінів, спеціалізованої лексики чи рідковживаних слів може вказувати на науковий або професійний стиль, тоді як прості, часто розмовні слова можуть свідчити про текст, написаний людиною без вищої освіти.

Лексичний аналіз також враховує вплив часу на мовні особливості тексту. Слова чи вирази, які були популярні у певний історичний період, але втратили актуальність, можуть вказувати на те, коли був написаний текст або до якої вікової групи належить автор. Наприклад, використання архаїзмів або слів, які вийшли з ужитку, може свідчити про те, що автор належить до старшого покоління, а вживання сленгових лексем, таких як кринж (сором), агритися (злитися), душнила (нудна людина). – до молодіжного середовища.

У криміналістичному контексті лексичний аналіз тексту дозволяє не лише визначити регіональну належність автора, але й зробити припущення щодо його соціального статусу, професійної діяльності та культурного середовища. Наприклад, текст, насичений професійною лексикою, може вказувати на автора, який працює в певній галузі (медицині, юриспруденції, техніці). Водночас використання місцевих діалектизмів може вказувати на автора, який перебуває в тісному контакті з певною місцевістю. У сукупності лексичний аналіз є важливим методом, що дозволяє глибоко зрозуміти мовну манеру автора й виявити особливості, які вказують на його регіональне походження. У поєднанні з іншими методами, такими як граматичний чи стилістичний аналіз, він створює повноцінну картину, яка є надзвичайно важливою для встановлення авторства тексту. Це робить лексичний аналіз незамінним інструментом у судовій лінгвістиці, зокрема під час використання письмових текстів як діалектного доказу.

Фразеологічний аналіз спрямований на вивчення стійких мовних одиниць, які можуть свідчити про культурне, соціальне або географічне походження автора тексту. За допомогою цього методу аналізується наявність у тексті сталих виразів, характерних для певного регіону, визначається частота їхнього вживання та співвідношення з літературними аналогами.

Фразеологізми часто мають чітку регіональну ознаку. Наприклад, вирази «п'яте колесо до воза» або «ляси точити» є загальноновживаними, але їх варіації можуть бути специфічними для певних регіонів (п'яте колесо до фіри, талапати язиком). Наявність таких унікальних фразеологізмів у тексті може слугувати додатковою підказкою у встановленні авторства. У західноукраїнських текстах можуть зустрічатися вислови, які є унікальними для цього регіону і маловідомі в інших частинах країни: парастас правити (сваритися), втулив як циган за мамцю (мало заплатив).

Грамматичний аналіз фокусується на вивченні синтаксичних, морфологічних і словотворчих особливостей тексту, які можуть бути унікальними для конкретного регіону. Це включає дослідження граматичних конструкцій, що відхиляються від норм літературної мови, аналіз використання діалектних суфіксів, префіксів або закінчень, а також вивчення синтаксичних варіацій. Наприклад, у фразеологізмах закріпилися поширені зворотні форми дієслова із неграматикалізованою часткою -ся, яка може займати пре- і постпозицію: не з біди сі діяти кому (капризувати), куди ви сі взяли (ви помиляєтесь), на вандри сі пустити (піти швендіти; тинятися), догосподарювати сі до дідівської торби (зійти нінащо), зійти си з ким (зачепитися з ким) (Онишкевич, 1984, ч. 1: 55, 82, 95, 225, 292), най сі преч каже (хай не повториться), най ся ни приказує (коли мова йде про неприємні факти), тобі ся голова наостриг (ти порозумнішаєш) (Онишкевич, 1984, ч. 2: 134, 139, 472).

Зокрема, в бойківських ФО зафіксовано грамеми давального та знахідного відмінка однини особових та зворотного займенників ми, ти, си, т'а, с'а: середня ми гадка (мені байдуже), горст ся мати (жити добре), вести си зширока (жити понад реальні доходи), освітити си гори (згоріти), за віхоть ми нічого не дав (нічого не дав мені), давби-м ти трам, та не маю сам (дав би тобі усе, та не маю сам) (Тимошенко, 2012: 147).

Стилістичний аналіз є одним із ключових методів, що використовується для встановлення авторства письмових текстів, особливо у випадках, коли регіональні мовні ознаки виступають важливим діалектним доказом. Цей метод дозволяє дослідити текст на рівні загального стилю, мовних уподобань автора, його соціокультурних впливів і мовних норм, характерних для певного регіону. Вивчаючи стилістичні особливості тексту, експерти можуть отримати цінні дані про мовну манеру автора, його рівень володіння різними стилями, а також можливий регіональний контекст, що вплинув на формування тексту.

Одним із перших кроків стилістичного аналізу є визначення функціонального стилю тексту. Різні функціональні стилі – науковий, публіцистичний, офіційно-діловий, художній або розмовний – мають свої особливості, які часто відображають як особисті вподобання автора, так і його професійну чи соціальну діяльність. Наприклад, автор, який працює у сфері науки, може використовувати специфічну термінологію, складні синтаксичні конструкції та нейтральний тон, характерний для наукового стилю. Водночас у розмовному або художньому тексті частіше трапляються емоційно забарвлені слова, діалектизми або індивідуалізовані мовні звороти, які можуть вказувати на регіональне походження автора.

Особливу увагу у стилістичному аналізі приділяють емоційно забарвленим словам і виразам. Вони часто відображають індивідуальний стиль автора і можуть бути маркерами його мовної ідентичності. Наприклад, якщо у тексті трапляються слова чи вислови, характерні для певного діалекту (такі як «купорка» замість «консервація», «бровка» замість «бордюр», «любас» замість «коханець», «гутірка» замість «бесіда» або «фармазон» замість «патологічний брехун»), це може свідчити про те, що автор походить із відповідного мовного регіону. У публіцистичних текстах або в художніх творах діалектизми часто використовуються для створення ефекту автентичності, а в розмовному стилі – для передачі емоційного стану або розмовного колориту.

Важливо також аналізувати ступінь формальності висловлювань. Тексти, написані в офіційно-діловому чи науковому стилях, зазвичай характеризуються суворо регламентованою структурою, формальним тоном і відсутністю емоційно забарвлених слів. Водночас тексти в розмовному чи художньому стилях можуть включати неформальні вислови, регіональні фразеологізми або навіть жаргонізми. Наприклад, наявність таких висловів, як «ну то вже так», «абись-те» (щоб ви), «бог-дай удки» (будь-звідки), «лопоніти з рана до вечера» (пустословити) може вказувати на розмовний стиль тексту, пов'язаний із певною мовною культурою регіону.

Іншим аспектом стилістичного аналізу є вивчення мовних засобів, які автор використовує для вираження своїх думок. Це включає дослідження синтаксичних конструкцій, лексичних повторів, метафор, риторичних запитань та інших стилістичних прийомів. Наприклад, використання довгих складнопідрядних речень може свідчити про схильність автора до наукового або публіцистичного стилю, тоді як короткі, прості речення з емоційними частками, такими як «от», «таки», «ж», часто зустрічаються в розмовному стилі. Водночас ці мовні прийоми можуть бути регіонально маркованими, що надає додаткової інформації про мовний контекст автора.

Крім того, стилістичний аналіз враховує вплив культурного контексту на формування тексту. Регіональні особливості, такі як звичаї, традиції, історичні події, можуть відображатися у мовній манері автора. Це може бути прямим відображенням соціального та культурного середовища, у якому автор живе або виріс. У комплексі стилістичний аналіз дозволяє створити детальний портрет тексту, що враховує як загальні мовні характеристики, так і індивідуальні мовні особливості автора.

Зауважимо, що цей метод є особливо ефективним у поєднанні з іншими, такими як лексичний, граматичний чи фразеологічний аналіз, що дозволяє зробити висновки про регіональну належність тексту з високим ступенем достовірності. У криміналістичному контексті стилістичний аналіз стає незамінним інструментом, який дозволяє об'єктивно оцінити мовну манеру автора і підтвердити або спростувати його зв'язок із певним регіоном, використовуючи письмовий текст як діалектний доказ.

Ключову роль у встановленні авторства письмових текстів відіграють статистичні методи, особливо в контексті їх використання як діалектного доказу. Завдяки систематизації мовних даних, кількісному аналізу та виявленню закономірностей у використанні регіональних мовних ознак, статистичні підходи дозволяють науково обґрунтувати висновки щодо авторства тексту. У криміналістиці вони стають важливим інструментом, який поєднує об'єктивність цифрових даних із глибоким розумінням лінгвістичних особливостей. Одним з найважливіших завдань статистичних методів є підрахунок частоти вживання мовних одиниць. Для встановлення діалектної належності тексту аналізуються діалектизми, специфічні слова чи граматичні форми, характерні для певного регіону. Наприклад, частотність вживання слів на кшталт газда (господар), бовт (крамниця) або нагавиці (штани) може вказувати на автора, пов'язаного з західноукраїнським регіоном, а тремпель (вішак), змійка (блискавка), сьавка (хуліган) – зі східноукраїнським, зокрема Харківщиною. Частотний аналіз дозволяє також оцінити, чи відповідає мовна манера тексту нормам літературної мови, чи включає в себе елементи, характерні для місцевого діалекту.

Важливим етапом є порівняння виявлених особливостей тексту з лінгвістичними базами даних, які містять інформацію про різні мовні норми та варіації. Для цього використовуються національні лінгвістичні корпуси або інші цифрові ресурси, які містять тексти з різних регіонів. Наприклад, Український лінгвістичний національний корпус дозволяє зіставити частоту вживання певних мовних елементів у досліджуваному тексті із зразками літературної мови. Якщо текст демонструє значні відхилення від літературних норм, але збігається з регіональними варіантами, це може слугувати доказом регіональної належності автора (Сидорчук, 2006:134).

Особливе значення статистичні методи мають у контексті авторознавчих експертиз, де необхідно визначити, чи належить текст одній особі, чи може бути створений іншими авторами. Наприклад, аналіз частотності вживання певних діалектних слів у кількох текстах допомагає з'ясувати, чи є вони результатом роботи одного автора або групи осіб із подібним мовним середовищем. У разі, якщо авторство тексту оспорується, статистичний аналіз може слугувати надійним підтвердженням або спростуванням заявлених тверджень.

Ці методи зазвичай застосовуються комплексно для досягнення максимальної точності. Наприклад, лексичний і граматичний аналіз можуть взаємодоповнювати одне одного, допомагаючи більш повно оцінити регіональні особливості тексту, а статистичні методи підсилюють результати якісного аналізу, забезпечуючи їх об'єктивність. Таким чином, використання різних методів аналізу регіональних мовних ознак є ефективним інструментом у встановленні авторства текстів та їх використанні в судовій практиці й криміналістиці.

Висновки. Отже, встановлення авторства письмових текстів за допомогою регіональних мовних ознак є важливою складовою лінгвістичної експертизи, яка дозволяє з високою точністю визначити походження автора та його зв'язок із певним регіоном. Регіональні мовні ознаки, такі як діалектизми, фразеологізми, граматичні структури, лексичні одиниці, а також стилістичні особливості тексту, можуть служити діалектним доказом у встановленні авторства. Аналіз таких ознак дозволяє не тільки виявити місце проживання автора, але й дати уявлення про його соціокультурне середовище, освітній рівень та соціальний статус. Таким чином, регіональні мовні ознаки є потужним інструментом у судовій лінгвістиці та важливим діалектним доказом у процесі встановлення авторства письмових текстів.

Перспективи розвитку аналізу регіональних мовних ознак полягають у вдосконаленні методів дослідження, інтеграції різних видів експертиз і поглибленому аналізі багатомовних текстів. Створення точніших автоматизованих систем для визначення авторства дозволить суттєво підвищити ефективність судових експертиз. Інтеграція авторознавчих методів із почеркознавством і стилометрією може розширити можливості встановлення зв'язку між текстом і його автором.

Література:

1. Богославська М. О. Деякі аспекти судово-лінгвістичної експертизи. *Вісник Академії адвокатури України*. 2009. № 1. С. 152–158.
2. Іванов О. П., Шинкаренко В. І., Скалозуб В. В., Косолапов А. А. Визначення авторства художнього україномовного тексту засобами штучного інтелекту за надкороткими уривками. *Наука та прогрес транспорту*. 2023. № 2 (102). С. 45–53.
3. Калетнік А. А. Лінгвістична доказовість: можливість ідентифікації тексту за характерною ознакою. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика: Зб. наукових праць*. К.: Видавн.-поліграф. центр «Київський університет», 2008. Вип. 15. С. 30–38.
4. Мартинець А.М. Словник діалектних та маловживаних слів села Липча Хустського району закарпатської області. Івано-Франківськ: Видавель Кухнір Г. М., 2019. 133 с.
5. Онишкевич М. Й. Словник бойківських говірок : у 2 ч. К. : Наукова думка, 1984. Ч. 1–2.

6. Сидорчук Н. М. Організація даних та функціональна структура лексикографічної системи «Український національний лінгвістичний корпус». *Мат. машини і системи*. 2006. № 2. С. 126–135.
7. Тимошенко А. Граматичні особливості бойківських фразеологізмів (за матеріалами «Словника бойківських говірок» М. Й. Онишкевича). *Вісник Львівського університету*. Серія філологічна. 2012. Вип. 56. Ч. 1. С. 144–149.
8. Шинкаренко В. І., Демидович І. М. Визначення ознак авторства природномовних текстів. *Штучний інтелект*. 2018. № 3 (81). С. 27–35.

References:

1. Bohoslav'ska, M. O. (2009). Deyaki aspekty sudovo-lingvistichnoyi ekspertyzy. *Visnyk Akademiyi advokatury Ukrainy*. [Some aspects of forensic linguistic examination. *Bulletin of the Academy of Advocacy of Ukraine*.] № 1. S. 152–158.
2. Ivanov, O. P., Shynkarenko, V. I., Skalozub, V. V., Kosolapov, A. A. (2023). Vyznachennya avtorstva khudozhn'oho ukrayinomovnoho tekstu zasobamy shtuchnoho intelektu za nadkorotkymy uryvkamy. *Nauka ta prohres transportu*. [Determining the authorship of an artistic Ukrainian-language text using artificial intelligence based on ultra-short passages. *Science and progress of transport*.] № 2 (102). 45–53.
3. Kalyetnik, A. A. (2008). Linhvistychna dokazovist': mozhlyvist' identyfikatsiyi tekstu za kharakternoyu oznakoyu // Aktual'ni problemy ukrayins'koyi linhvistyky: teoriya i praktyka: Zb. naukovykh prats'. Vyp. 15. [Linguistic evidentiality: the possibility of text identification by a characteristic feature. Actual problems of Ukrainian linguistics: theory and practice: Collection. scientific works.] K.: Vydavn.-polihraf. tsentr «Kyiv's'kyi universytet». 30–38.
4. Martynets', A.M. (2019). Slovyk dialektnykh ta malovzhyvanykh sliv sela Lypcha Khust's'koho rayonu zakarpats'koyi oblasti. [Dictionary of dialectal and little-used words of the village of Lypcha, Khust district, Transcarpathian region.] Ivano-Frankiv's'k: Vyzhavets' Kushnir H. M., 133.
5. Onyshkevych, M. Y. (1984). Slovyk boykivs'kykh hovirok : u 2 ch. [Dictionary of Boyki idioms: at 2 p.m.] K.: Naukova dumka, Ch. 1–2.
6. Sydoruk, N. M. (2006). Orhanizatsiya danykh ta funktsional'na struktura leksyko-grafichnoyi systemy «Ukrayins'kyi natsional'nyy linhvistychnyy korpus». *Mat. mashyny i systemy*. [Data organization and functional structure of the lexicographic system "Ukrainian National Linguistic Corpus". *Mat. machines and systems*.] № 2. 126–135.
7. Tymoshenko, A. (2012). Hramatychni osoblyvosti boykivs'kykh frazeologizmiv (za materialamy «Slovyka boykivs'kykh hovirok» M. Y. Onyshkevycha). *Visnyk L'viv's'koho universytetu*. Seriya filolohichna. [Grammatical features of Boyki phraseological units (based on the materials of "Dictionary of Boyki idioms" by M. Y. Onishkevich). *Bulletin of Lviv University. Philological series*.] Vypusk 56. Ch. 1. 144–149.
8. Shynkarenko, V. I., Demydovych I. M. (2018). Vyznachennya oznak avtorstva pryrodnomovnykh tekstiv. *Shtuchnyy intelekt*. [Determination of signs of authorship of natural language texts // Artificial intelligence.] № 3 (81). 27–35.